

NOKUTs tilsynsrapporter

Illustrasjon med animasjon 1 og 2

Noroff Fagskole AS

Oktober 2012

Utdanningssted:	Noroff Fagskole AS
Utdanningstilbud:	Illustrasjon med animasjon 1 og 2
Dato for vedtak:	24.10.2012
Utdanningslengde:	Illustrasjon med animasjon 1 (1 år) og Illustrasjon med animasjon 2 (2 år)
Sakkyndige:	Svein Størksen og Nina Nordal Rønne
Saksnummer:	12/168,12/174

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT. Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er tilstede for videre behandling jevnfør NOKUTs «Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning», kapittel 4. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om styringsordning og reglement er tilpasset utdanningstilbudet og om tilbyder har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring.

Søknader som tilfredsstillende forutsetningene for behandling blir videre vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot 18 likeverdige faglige kriterier nedfelt i NOKUTs retningslinjer, kapittel 7.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Illustratør og designer, Svein Christian Størksen
- Frilansillustratør, Nina Nordal Rønne

Når de sakkyndige har funnet at ett eller flere av de faglige kriteriene ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, sendes den sakkyndige rapporten (kapittel 3 i denne rapporten) til tilbyder for kommentarer. Tilbyder kan da påpeke mangler eller misforståelser i de sakkyndiges innstilling. NOKUT tillater i tillegg mindre justeringer. De sakkyndige vurderer tilbakemeldingene fra tilbyder, før NOKUT konkluderer og fatter endelig vedtak.

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen samlet. NOKUT har konkludert med at søknaden ikke tilfredsstillende alle kriterier for godkjenning av fagskoleutdanning. Det er mulig å søke NOKUT på nytt, men da forventes det at søker har forbedret utdanningskvaliteten i henhold til vurderingen gitt i denne rapporten (Må-punktet).

Oslo, 24.10.2012

Terje Mørland
direktør

Alle NOKUTs vurderinger er offentlige og denne samt tilsvarende tilsynsrapporter vil være elektronisk tilgjengelige på nettsidene våre www.nokut.no/NOKUTs-publikasjoner

Innholdsfortegnelse

1	Informasjon om søkeren.....	1
1.1	Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet	1
2	Informasjon om prosessen	2
2.1	Innledende vurdering	2
2.2	Sakkyndig vurdering.....	2
2.3	Tilsvarsrunde	3
2.4	Vedtak.....	3
3	Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet.....	4
3.1	Oppsummering	4
3.2	Læringsmål og kvalifikasjoner	5
3.3	Faglig innhold.....	9
3.4	Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer.....	13
3.5	Eksamen og vitnemål.....	16
3.6	Infrastruktur	17
3.7	Konklusjon fra de sakkyndige	21
4	Tilsvarsrunde.....	22
4.1	Læringsmål (kriterium 2).....	22
4.2	Opptakskrav (kriterium 4)	22
4.3	Utdanningstilbudets innhold (kriterium 7)	23
4.4	Undervisningspersonalets størrelse (kriterium 11).....	24
4.5	Undervisningspersonalet (kriterium 12)	24
4.6	Undervisningslokalene (kriterium 15).....	25
4.7	Tilgang på aktuell informasjon (kriterium 17)	25
4.8	Faglig samarbeid (kriterium 18)	26
4.9	Endelig konklusjon fra sakkyndig komité	26
5	Vedtak	27
6	Dokumentasjon	27
	Vedlegg 1:.....	28
	Vedlegg 2:.....	29

1 Informasjon om søkeren

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet

Noroff Fagskole AS søkte NOKUT 15.februar 2012 om godkjenning av fagskoleutdanning *illustrasjon med animasjon 1* og *illustrasjon med animasjon 2*. Utdanningstilbudet *illustrasjon med animasjon 1* er et ettårig tilbud som gis på heltid og *illustrasjon med animasjon 2* er et toårig tilbud. Undervisningen vil gis ved Noroff Fagskole AS' læresteder i Trondheim, Bergen, Stavanger, Kristiansand, Oslo og Fredrikstad, og det er søkt godkjenning for inntil 20 studenter.

Søker har allerede 72 godkjente fagskoletilbud:

- 3D design, syv tilbud
- 3D design og animasjon, syv tilbud
- 3D Filmproduksjon, fire tilbud
- 3D spilldesign, syv tilbud
- Design og mediekommunikasjon, syv tilbud
- Film- og TV-produksjon, fire tilbud
- Filmproduksjon, fire tilbud
- Grafisk design
- Lyd- og musikkproduksjon, fire tilbud
- Lyd- og musikkproduksjon 2, fire tilbud
- Lønns- og personalkonsulent, to tilbud
- Multimediedesign, syv tilbud
- Nettverk og IT-sikkerhet, fire tilbud
- Nettverk og systemadministrasjon, fem tilbud
- Regnskapskonsulent, to tilbud
- Teknisk Design med DAK 2D/3D, to tilbud
- Visuelle effekter

Tilbyder fikk sitt system for kvalitetssikring godkjent av NOKUT 31.03. 2011, jf. NOKUTs sak 11/115.

Tilbyders styringsordning og reglement er tidligere funnet tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 12/180.

NOKUT har gjennomgått søkers hjemmesider, www.noroff.no.

Tilbyder gir ikke informasjon om utdanningstilbudene som de har søkt godkjenning for på hjemmesidene. Hjemmesidene inneholder ikke informasjon som kan føre til misforståelse om bruk av fagskolebegrepet.

2 Informasjon om prosessen

2.1 Innledende vurdering

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er til stede for videre behandling jamfør NOKUTs «Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning» (NOKUTs retningslinjer), kapittel 4.

Forutsetningene for at en søknad om godkjenning av en fagskoleutdanning tas under behandling, er at søknaden beskriver og dokumenterer kvaliteten på utdanningstilbudet i henhold til NOKUTs mal for elektronisk søknad. Det må fremgå av søknaden at utdanningstilbudet er innenfor rammen av minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning (Normert arbeidsmengde for fagskolestudenter skal ligge på mellom 1 500 og 1 800 timer per hele studieår.).

Søknaden skal sannsynliggjøre at utdanningstilbudet bygger på fullført videregående opplæring og at utdanningstilbudet er yrkesrettet. For tilbydere som ikke helt ut er eid av staten, fylkeskommune eller kommune må søker / tilbyder være registrert i Enhetsregisteret.

I den innledende vurderingen ser NOKUT på om søkeren har en styreordning, et reglement og et system for kvalitetssikring som er tilfredsstillende i henhold til lover og regler, jamfør NOKUTs retningslinjer, kapittel 5 og 6. Ulike sider rundt ansvarsforhold må også være avklart. Hvis forutsetningene for videre behandling ikke er til stede, blir søknaden avvist. Søkeren kan da tidligst søke om ny godkjenning i neste søknadsrunde.

NOKUTs vurdering av systemet for kvalitetssikring kan ikke påklages, jamfør forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (NOKUT-forskriften) § 1-9 c).

2.2 Sakkyndig vurdering

Hvis forutsetningene for videre behandling er til stede, blir søknaden vurdert av en sakkyndig komité. Komiteen vurderer om de faglige kriteriene for å få godkjent en fagskoleutdanning er tilfredsstillende oppfylt. Disse kriteriene står i NOKUTs retningslinjer, kapittel 7.

Det er i alt 18 kriterier. Disse er delt inn i fem områder

- Læringsmål og kvalifikasjoner (kriterium 1-5)
- Faglig innhold (kriterium 6 og 7)
- Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer (kriterium 8-12)
- Eksamen og vitnemål (kriterium 13 og 14)
- Infrastruktur (kriterium 15-18)

Kriterium 5, vedrørende nasjonale krav og internasjonale forpliktende avtaler, blir kun vurdert der dette er aktuelt.

Kriterium 10, vedrørende praksis i utdanningen, blir kun vurdert der praksis er en del av utdanningen eller der de sakkyndige mener praksis må være en del av utdanningen.

De sakkyndige må finne at alle kriteriene er oppfylt på en tilfredsstillende måte for at utdannings-tilbudet skal kunne godkjennes som fagskoleutdanning. Komiteen konkluderer under hvert kriterium om noe må eller bør endres for at kriteriet skal bli oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Hvis komiteen finner at alle kriteriene er oppfylt på en tilfredsstillende måte, anbefaler den at søknaden godkjennes. NOKUT fatter så vedtak i saken.

2.3 Tilsvaarsrunde

Søkerens tilbakemelding på sakkyndig vurdering

Hvis komiteen finner at ett eller flere kriterier ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, får søkeren minimum seks uker på å uttale seg om de sakkyndiges vurderinger (tilsvaarsrunde), jamfør (NOKUT-forskriften § 5-1 (3)). Søkeren får tilsendt en mal som skal benyttes. Hensikten med tilsvaarsrunden er at søkeren kan oppklare eventuelle misforståelser fra de sakkyndiges side.

I utgangspunktet baseres søknadsprosessen på den informasjon, og den utdanningsplan, søkeren har presentert for NOKUT på søknadstidspunktet. I tilsvaarsrunden tillater imidlertid NOKUT mindre justeringer i forhold til den opprinnelige søknaden. Dersom nødvendige justeringer krever endringer i utdanningsplanen, må en oppdatert plan legges ved tilsvaret.

Hvis søkeren, i sin tilbakemelding i tilsvaarsrunden, kommer med større endringer i studieplanen eller opplegget rundt, anser NOKUT dette for å være en ny søknad. Tilsvaret blir da avvist. NOKUT fatter så vedtak i saken.

Sakkyndig tilleggsvurdering

Hvis søkeren har kommet med en tilbakemelding i tilsvaarsrunden innen fristen, og denne tilbakemeldingen ikke medfører større endringer i studieplanen eller opplegget rundt, vurderer den sakkyndige komiteen tilbakemeldingen. Komiteen kan enten opprettholde sin vurdering av den eller de aktuelle kriteriene, eller endre sin konklusjon til fordel for søkeren.

Komiteen gir så sin endelige tilrådning. Hvis det fortsatt er kriterier som ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte, tilrår komiteen at søknaden ikke godkjennes. I motsatt fall tilrår komiteen at søknaden godkjennes.

Komiteens vurderinger og tilrådning kan ikke påklages, jamfør NOKUT-forskriften § 1-9 c).

2.4 Vedtak

Søknadsprosessen avsluttes med at NOKUT fatter vedtak i saken.

3 Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet

Kriteriene i dette kapitlet, 1-18, er likeverdige. Det vil si at de sakkyndige må finne at alle kriteriene er tilfredsstillende oppfylt for at utdanningstilbudet skal kunne godkjennes som fagskoleutdanning. Kriteriene står skrevet i NOKUTs retningslinjer kapittel 7. Kriterium 5, om nasjonale krav, er irrelevant og derfor ikke vurdert.

3.1 Oppsummering

Fagplanen fremstår som relevant i forhold til den aktuelle profesjonen og sammenhengen mellom prosjektene. Fagplanen er ambisiøs i hvordan den lister opp mange forskjellige yrkesfelter som studentene skal kunne fylle etter endt utdanning, selv etter to år. Beskrivelsen av målene og yrkesmulighetene for både den ettårige og den toårige utdannelsen er helt lik. Dette virker ikke troverdig. Det er stor forskjell på det studentene har vært gjennom etter et og to år, men dette kommer ikke frem verken i fagplanen eller i læringsmålene. Her er det tydelig at tilbyder ikke legger vekt på å kommunisere noe om sammenhengen mellom studiets innhold, varighet og muligheter for jobb etter fullført studieløp.

Men i dette ligger det også store svakhet da det foreligger en åpenbar risiko for at den kompetansen tilbyder hevder å kunne gi studentene i løpet av studiene, er svært vanskelig å oppnå på så kort tid. Dermed vil potensielle studenter kunne bli ledet til å tro at de med høy sannsynlighet vil kunne begynne å jobbe innen bransjen. Dette vil være sannsynlig, selv om man fjerner hele animatørkomponenten i utdanningstilbudet. Å etablere seg som illustratør i Norge i dag er så utfordrende at bare de aller beste kan regne med å klare det.

Presentasjonen av studietilbudet går for langt i å hevde at studentene kan jobbe som fullverdige animatører, enten det er frilans eller i studio. Animasjon er et mye større og mer komplisert fagfelt enn det som kommer frem av fagplanen, blant annet er det for lite fokus på rene animasjons- og bevegelsesprinsipper. Vi anbefaler tilbyder å heller presentere studietilbudet som en ren illustratørutdanning der animasjon inngår som et tilleggsfag, i stedet for å gi inntrykk av et nærmest fullverdig animasjonskurs. Tilbyder kan dra nytte av å heller markedsføre den fordelen som ligger i å være en illustratør med utvidet kompetanse, det vil si å ha tilstrekkelig innsikt i animasjon for å kunne samarbeide med animatører på prosjekter, eller for eksempel ta oppdrag som storyboardtegnere.

Vi er kritiske til tilbyders intensjon om å utdanne opptil hundre studenter pr. år. Dette er det overhodet ikke marked for i Norge. Studentene vil gå ut i yrkeslivet med lite erfaring og relativt lav kompetanse, og de vil raskt tape i forhold til dem som kommer fra høyskoler og andre etablerte læresteder i inn- og utland.

Vi er også i tvil om tilbyder vil klare å kvalitetssikre opptaksprosessen, utdanningspersonalet og lokaler/utstyr. Man markedsfører og tilbyr en spesialistutdanning uten å verken kreve eller kartlegge forkunnskaper og personlige forutsetninger hos søkerne. Når man kan begynne på studiet uten faglige forkunnskaper, er det sannsynlig at noen studenter må bruke mye studietid på å tilegne seg grunnkunnskaper i stedet for spesialisering.

Vi er også betenkt over alle de forbehold og vagt formulerte mål som preger flere deler av søknader. Ofte er momenter som burde være minimumskrav, kun oppført som muligheter eller ønsker. Dette gir

verken studenter eller sakkyndige mulighet til å realvurdere tilbudet. Her er det spesielt viktig å sørge for at læringsmålene og fagplanen henger bedre sammen med tydelige og konkrete mål, uten alle gjentakelsene som læringsmålene (kriterium 2) spesielt bærer preg av.

Det er ellers tilnærmet umulig å foreta en vurdering av studietilbudets forskjellige undervisningssteder når dokumentasjonen er delvis upresis og mangelfull. Vi tillater oss å stille spørsmål ved om tilbyder vil være i stand til å skape et tilstrekkelig tilbud ved alle studiesteder.

Generelt bærer søknadene preg av gode intensjoner for å sette sammen et godt tilbud. Søknadene er likevel formulert med en god del forbehold og upresise deler. Dette gjør at tilliten svekkes til at studietilbudet kan levere den ønskede målsetning.

Søknadene viser ikke god nok sammenheng mellom ambisjonen i fagplanen, læringsmålene og de faktiske ressursene studiet legger opp til.

Samlet betyr dette at vi som sakkyndige betviler at tilbyders studietilbud, på grunnlag av foreliggende søknader, kan fungere som en fullverdig yrkesrettet fagutdanning uten forbedringer i tilbudet.

3.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

3.2.1 Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

Utdanningen heter *illustrasjon med animasjon 1*. I denne tittelen forstår vi at hovedvekten ligger på illustrasjon, men at studiet også vektlegger undervisning i animasjon.

Bakgrunnen for navnet grunngir tilbyder slik: «*Etter fullført studie skal studenten kunne jobbe som frilans illustratør, barnebokillustratør, konsept/storyboard artist, in house designer/illustratør, frilans animatør, studioanimatør, designer/animatør for spillutviklingsfirma, m.m.*»

Utdanningen *illustrasjon med animasjon 2* er beskrevet likt som *illustrasjon med animasjon 1*.

Vurdering

Det er samsvar mellom studietilbudets navn og målsetning. Med en tittel som inkluderer to store fagfelt, er det grunn til å stille spørsmål ved om fagplanen lar seg gjennomføre i løpet av ett eller to års studier. Tittelen sier lite om fordelingen mellom de to fagfeltene. Dermed kan navnet på utdanningen, og den medfølgende presentasjonen av studiet, skape en forventning om å beherske to fagfelt etter endt utdanning. Dette kan være vanskelig å mestre etter ett eller to år, men vi vurderer likevel utdanningstilbudets navn som dekkende.

Konklusjon

Ja, utdanningstilbudets navn er tilfredsstillende.

3.2.2 Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

Læringsmålene fordeler seg mellom kunnskaper, ferdigheter og kompetanse.

Hovedvekten av kunnskapsmål kan sammenfattes under blant annet frihåndstegning, egenutvikling, idéutvikling, fortolkende illustrasjon, kundebehandling, egenreklame, kulturteori, samt utvikling og gjennomføring av analoge og digitale animasjonsprosjekter.

Hovedvekten av ferdighetsmålene ligger tett opp til kunnskapsmålene. I tillegg defineres det at studenten skal være klar for å virke profesjonelt i bransjen ved endt skolegang. Man skal også være kjent med bransjeorganisasjoner i inn- og utland.

Under kompetansemål vektlegges igjen frihåndstegning og idéutvikling. Studenten skal nå ha en begynnende forståelse for bruk av tegning i illustrative sammenhenger og et bevisst forhold til det visuelle uttrykket.

Vurdering

Listen over læringsmål inneholder 60 punkter, er ordrik og preget av en del gjentakelser. Enkelte av læringsmålene er fordelt på flere punkter, mens andre mål er beskrevet på en svært kortfattet måte der det ville vært ønskelig med en utdypning. Den ujevne og omfattende formen på presentasjonen gjør det vanskelig å få en oversikt over alt innholdet.

I læringsmålene legges det stor vekt på grunnleggende ferdigheter som ikke er direkte knyttet til en profesjonell yrkesutøvelse. Egne prosjekter og personlig utvikling har en fremtredende plass, og det er viktig og bra. Derimot er arbeidsprosessen i et realistisk illustrasjonsoppdrag svakt behandlet. Vi savner derfor mer konkrete målsetninger for den allsidige kompetansen som er avgjørende for en illustratør som jobber på oppdrag fra kunder.

Læringsmål for digital kompetanse er ikke konkretisert, selv om disse vil ha avgjørende betydning for å virke i bransjen. Da mener vi at for eksempla krav til nivå på ferdigheter i bruk av programvare innen både illustrasjon og animasjon må beskrives mer presist. Fagplanen beskriver et virke som frilansanimatør, studioanimatør og spilldesigner med kompetanse til blant annet å jobbe med alt fra filmanimasjon og interaktiv animasjon for kunder innen web, reklame, spill og TV, til pre- og postproduksjon og regi.

I læringsmålene og fagplanen beskrives animasjonskunnskapene slik:

«Acquired a huge range of new skills, both in idea generation and development ... as well as more technical and digital skills to enable the animation.»

Her må det kunne forventes at skolen gir en klarere beskrivelse av kunnskapsnivået studentene kommer ut med fra fagskolen, både når det gjelder klassiske animasjonsøvelser og kunnskaper om animasjonsprogramvare. Hvis ikke, er det vanskelig å få klarhet i hvilke kvalifikasjoner studentene skal sitte igjen med. Læringsmålene inneholder noen motsetninger. Et av ferdighetsmålene beskrives på denne måten: «Students have the knowledge to start operating on a professional level once they graduate from the course.», mens et av kompetansemålene sier: «Students have the beginnings of a competence regarding the use of their drawing in an applied context...making work that is actually for something.»

Her fremstår kompetansemålet som å være på et betydelig lavere nivå enn ferdighetsmålet. Dermed svekkes tilliten til om studentene vil kunne være forberedt på å møte arbeidslivet på et profesjonelt nivå. Tilbyder header at: «All modules are taken to a level equal to other college and university studies in Norway and abroad» .Denne påstanden fremstår som udokumentert og urealistisk. Mulige søkere kan få inntrykk av at studietilbudet er på et høyere nivå enn det som er mulig å gjennomføre på ett år.

Vi savner å gjenkjenne flere av fagmodulene i læringsmålene. Målene fremstår i sin helhet som veldig generelle. For en kort utdanning, som ett år tross alt er, mener vi at læringsmålene må være tydeligere beskrevet og mer spesifikke for flere av illustrasjonsprosjektene.

Vår vurdering er at studietilbudet er på tertiært nivå, men at læringsmålene, slik de er definert i søknaden, ikke tilfredsstillende kravene som studentene vil bli møtt med i yrkeslivet.

Læringsmålene gir uttrykk for en faglig holdning og ambisjoner for fagplanen, men fremstår likevel ikke som dekkende eller i samsvar nok med planens innhold. Dette er viktig for at både studenter og lærere skal kunne følge planen på en måte som sikrer kvaliteten på utdanningen.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- skrive nye læringsmål for det andre studieåret.
- sørge for at læringsmålene er mer konkret beskrevet, tydeligere knyttet til fagmodulene og mer sammenfattede.

3.2.3 Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsliv.»

Presentasjon

Søknaden konstaterer at illustratører må jobbe hardt for å overleve i en bransje hvor fotografi dominerer blant strømmen av bilder som brukes i ulike trykte og digitale medier. Fortrinnet til en illustratør er en original og selvstendig tilnærming til bildeproduksjon. Behovet for å beherske ny teknologi er avgjørende i en illustratørs evne til å møte utviklingen innenfor dette arbeidsmarkedet.

Relevansen av *illustrasjon med animasjon 2* er beskrevet likt som for *illustrasjon med animasjon 1*.

Vurdering

I Norge er det pr. i dag forholdsvis få illustratører og animatører som arbeider heltid innen yrket. Svært få er fast ansatt i byråer, studier o.l. Bransjen har vært og er inne i en nedgangstid, noe som kan skyldes kostnadskutt på kundesiden og det at mange tidligere oppdragsgivere, nå selv lager illustrasjoner med digitale verktøy eller kjøper illustrasjoner fra bildebyråer. Det er også nokså hard konkurranse mellom illustratører, der konkurransemiddelet ofte er lav pris. Dette kan gjøre det vanskelig å oppnå en normal inntekt for en frilansillustratør eller animatør, uavhengig av erfaring og kvalifikasjoner. Det er antagelig i dag allerede en overkapasitet på utdanning på lavere nivå, og med tilbyders nye studium vil kun få studenter kunne regne med å bli yrkesaktive innen fagene. Vi tror tross dette at behovet for illustratører og animatører vil være økende, særlig for dem som kan tilpasse seg nye medier og kommunikasjonsformer. Skolen påpeker med riktighet at faglig dyktighet avhenger av både godt illustrasjonshåndverk og det å tilpasse seg den teknologiske utviklingen.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte

Vi anbefaler likevel at tilbyder reduserer antall studieplasser.

3.2.4 Opptakskrav (kriterium 4)

«Opptakskravet skal samsvare med det faglige innholdet og de læringsmål som utdanningstilbudet bygger på.

- Utdanninger i fag/fagområde som på videregående opplæringsnivå ender med fag- eller svennebrev eller yrkeskompetanse, skal på fagskolenivå bygge på fag- eller svennebrevet, yrkeskompetansen eller tilsvarende realkompetanse.
- Realkompetansevurdering av søkere skal skje etter gitte retningslinjer som inneholder informasjon om hvilke fag og kvalifikasjoner i det formelle opptaksgrunnlaget som vurderes og hvordan nivået på kvalifikasjonene i realkompetansesammenheng fastsettes»

Presentasjon

Det gjeldende opptakskravet er fullført og bestått treårig videregående opplæring, uavhengig av fagkrets. Søkere kan også bli tatt opp på grunnlag av realkompetanse. Realkompetansen avgjøres av administrasjonen.

Vurdering

Opptakskravet innebærer ingen fagrelaterte forkunnskaper. Det vil si at søkere vil kunne bli tatt opp rett fra for eksempel allmennfaglig studieretning eller yrkesutdanning i et annet fagfelt. Det nevnes ikke om det gjøres undersøkelser av søkerens forkunnskaper innen visuelle fag, personlige forutsetninger og talent. Dette reduserer betraktelig sannsynligheten for at studenter skal oppnå læringsmålene ved endt utdanning.

Grunnleggende ferdigheter innen bl.a. tegning anser vi som nødvendig for å følge og få tilstrekkelig utbytte av undervisningen allerede fra 1. semester — spesielt med tanke på at denne utdanningen kun

har en varighet på ett år. Vi finner det overraskende at skolen ikke legger mer vekt på å gjennomføre opptakskrav som dokumenterer søkerens faglige evner og forkunnskaper. Med dette mister man muligheten til å ta opp de studentene som har best forutsetning for å oppnå læringsmålene.

En optimalisert studentgruppe vil sikre at nivået er jevnere og føre til et bedre læringsmiljø gjennom en samlet bedre progresjon for klassen. Dette vil antagelig høyne omdømmet til studiet, og komme skolen til gode på sikt. Når man kan begynne på studiet uten faglige forkunnskaper, er det sannsynlig at noen studenter må bruke mye studietid på å tilegne seg grunnskaper i stedet for spesialisering.

Studentene vil stå overfor en økt risiko for ikke å kunne leve av utdanningen, noe som ikke er i samsvar med Fagskoleloven §1, andre ledd: «*Med yrkesrettet utdanning menes utdanning som gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak.*»

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må legge til rette for opptaksprøve eller annen egnet undersøkelse av søkerens forkunnskaper, talent og personlige forutsetninger for dette studiet.

3.3 Faglig innhold

3.3.1 Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Hver modul i utdanningstilbudet er beskrevet med tittel, antall timer undervisning og selvstudier, innhold, målsetning, evalueringsform, anbefalt litteratur (se kriterium 7), samt nødvendig utstyr og materialer.

Vurdering

Planen for utdanningstilbudet er utførlig beskrevet og gir studentene et godt innblikk i hva de kan forvente av utdanningstilbudet og hvor stor arbeidsinnsats de må påregne til hver enkelt modul. Det fremgår også hvordan modulene henger sammen og delvis bygger på hverandre.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.3.2 Utdanningstilbudets innhold (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Tilbyder benytter den samme beskrivelsen av studietilbudets innhold og mål både for *illustrasjon med animasjon 1* og *illustrasjon med animasjon 2*. Det gis en beskrivelse av utdanningstilbudets mål og innhold i innledningen til søknaden, som nærmest garanterer studenten en allsidig kompetanse som illustratør og animatør, på et ambisiøst nivå som gir sannsynlige muligheter for jobb uten videre utdanning/kurs. Tilbyder skriver:

«Studiet gir en praktisk tilnærming til arbeidet som illustratør. Med en kombinasjon av praktisk arbeid og relevant teori vil studenten få all grunnleggende kunnskap han trenger for å produsere illustrasjoner for et bredt spekter av kundegrupper: redaksjonelle blader (aviser/magasiner), forlagsbransjen (bøker), reklame, emballasje, web, mobile enheter etc.

Etter fullført studie skal studenten kunne jobbe som frilans illustratør, barnebokillustratør, konsept/storyboard artist, in house designer/illustratør, frilans animatør, studioanimatør, designer/animatør for spillutviklingsfirma, m.m.

The Illustration with Animation course at Noroff aims to fully equip students not only with the technical skills and business sense, but also an increasingly necessary authorial and entrepreneurial approach in order to most successfully work with in this ever evolving area of art and design.»

Vurdering

Illustrasjon med animasjon 1-Fagplanen inneholder mange relevante punkter og prosjekter. Det gis både langsiktig undervisning i grunnleggende kunnskaper og i en rekke enkeltemner knyttet til typiske oppdrag. Dette gir et bredt faglig grunnlag, men det kan samtidig bety at bredden går på bekostning av fordypning i noen av emnene.

Fagplanen fremstår som mer gjennomtenkt og systematisk enn det som fremgår av læringsmålene. Det blir derfor tydelig at flere av emnene i fagplanen kunne vært trukket frem og konkretisert i læringsmålene.

Som eksempel kan vi nevne opplæring i digitale verktøy, som i fagplanen har to egne moduler, «Working digitally with hand drawn work» og «Digital creation», uten at dette viktige området beskrives tydelig og konkret i læringsmålene. Det burde gå tydelig frem hvilken programvare, utstyr og ferdighetsnivå studentene kan forvente. Dette er ikke minst viktig for at utdanningen skal sikre aktuell kompetanse i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet. Dagens yrkessituasjon stiller høye krav

til teknisk kunnskap hos illustratører og animatører i tillegg til de åpenbare behovene knyttet til utførelse og forståelse av visuell kommunikasjon.

Fagplanen nevner ofte programmer på denne måten: «Adobe Photoshop or equivalent», «Flash or equivalent». Det er ikke tilstrekkelig for å lese ut av fagplanen hvilke programmer skolen underviser i. Det er mange programmer som nevnes, og terskelen for å lære seg mange av disse samtidig er høy. Dermed er det viktig at fagplanen avgrenser listen over programvare. Vi ønsker oss en mer entydig spesifisering innenfor hvert av prosjektene. En tydelig fagplan med tydelige læremål er også avgjørende for å kunne ansette lærere med tilstrekkelig kompetanse. Fagmodulen «THEORY/PROFESSIONAL PRACTICE» baseres på foredrag og «required reading». Men det er ikke gjengitt noen pensumliste, kun forslag til «Recommended additional literature», til tross for at fagplanen sier at studenten skal bruke tid på lesing og selvstudier i dette faget. «Death of the Author» av Roland Barthes fremheves som et teoretisk fundament i undervisningen, og boken er beskrevet blant læringsmålene. Likevel er den ikke oppført verken som pensum eller som tilleggspensum. Det kan også fremstå som ensidig å legge for mye vekt på dette verket, som gjerne knyttes til språk- og litteraturteori. Det er andre verker av Barthes, men også av f.eks. Marshall McLuhan, John Berger, E. H. Gombrich og Ben Shahn, som på en mer relevant måte omhandler teori knyttet til visuell kommunikasjon. Når det gjelder illustrasjon, bygger modulene på hverandre og fremstår som gjennomtenkte og med logisk progresjon. Det er likevel viktig å ta høyde for tid til fordypning i fagene, flere av prosjektene går parallelt og dette kan begrense studentens muligheter til selvstendig arbeid utover undervisningstiden. Selv om det pedagogiske innholdet fremstår som veloverveid, vil det være en begrensning i studentens mulighet til å produsere en tilstrekkelig mengde arbeider for å oppnå god faglig erfaring og bredde. Studenten vil få en smakebit på mye og kunne litt om nesten alt, men sannsynligvis uten å oppnå et profesjonelt nivå i noen av emnene/fagene. Tilknytningen til animasjonsfaget, og ambisjonen for virket som animatør, fremstår som urealistisk med tanke på å mestre faget på et profesjonelt nivå etter kun ett skolesemester. Grunnleggende ferdigheter i animasjon kan i seg selv være viktig i verktøykassen til en illustratør, men som animatør viser ikke fagplanen nok bredde til å sette studentene i stand til å beherske yrkesbeskrivelsene på s. 2. Prosjektet går over ett semester, men i timer blir det ikke mer enn ca. 17 % av det totale antallet.

Fagplanen har eksempler på animasjonsprogramvare, men følgende setning etter listen over programvare styrker ikke troverdigheten til at fagplanen støtter opp om nødvendig opplæring:

«Might need to look in to specialised and also simpler animation/timeline software as well.»

Det kan virke som om både det å beherske de klassiske animasjonsprinsippene og digitale ferdighetene undervurderes. Læringsmålet lyder: *«Acquired a huge range of new skills, both in idea generation and development ... as well as more technical and digital skills to enable the animation.»*

Vi finner at verken fagplanen eller målene er godt nok utformet med tanke på at studenten skal kunne kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet. Mange av fagene i planen er gode, men ambisjonsnivået for målsetningen settes høyt i forhold til deler av fagplanen. Fagplanen er ikke godt nok gjenspeilet i læringsmålene. Mange av læringsmålene er alt for generelle og grunnleggende. Det er mangelfullt beskrevet hvilke programmer og på hvilket nivå studentene kan forventes å få opplæring. Ettersom dette beror på at faglærer har høy kompetanse i nettopp dette, burde skolen kunne slå fast hva de vil satse på. Dette kan endre seg over tid i takt med bransjen, men det vil være enkelt å

oppdatere i fagplanen. Vi savner også et pensum, heller enn en mengde anbefalt litteratur.

Illustrasjon med animasjon 2- Fagplanen inneholder mange relevante punkter og prosjekter, og fremstår som mer gjennomtenkt og systematisk enn det som fremgår av læringsmålene. Det blir derfor tydelig at flere av emnene i fagplanen kunne vært trukket frem og konkretisert i læringsmålene, som vi har vært inne på tidligere.

I fagplanen er det både langsiktig undervisning i grunnleggende kunnskaper og en rekke enkeltemner. Dette gir et bredt faglig grunnlag, men det kan samtidig bety at bredden går på bekostning av fordypning i noen av emnene ettersom flere går parallelt. Det andre året viser imidlertid større robusthet når det gjelder å bygge på prosjektene fra det første året. Dette gjelder særlig prosjektene hvor arbeid med bilde og tekst går igjen, og animasjonsprosjektet som bygger på kunnskap fra det første årets andre semester. Det gis nå også rom for to selvbestemte prosjektemner. Det selvinitierte og fortellende/forfatterposisjonen peker seg ut som et prioritert område i det andre året.

Med tanke på oppdrag som illustratør, er det vel så viktig å lære seg å jobbe med realistiske kundeoppdrag. Dreiningen mot egne prosjekter gjenspeiler at studentene får et større selvstendig ansvar. Når det gjelder oppdrag, er det ikke studentene som avgrenser selv, men samarbeidet og bakgrunnen i et gitt kommunikasjonsbehov hos en kunde, som styrer. Disse to praksisene er beslektet, men har forskjellig utspring.

Fagplanen kunne i større grad vektlagt arbeid på grunnlag av prosjektbeskrivelse fra kunde (briefing) og løsning av typiske kundeoppdrag.

Med tanke på at undervisningen skal inneholde mye om digitale verktøy, burde det gå tydelig frem hvilken programvare, utstyr og ferdighetsnivå studentene kan forvente. Dette er viktig for at utdanningen skal sikre aktuell kompetanse i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet. Dagens yrkessituasjon stiller høye krav til teknisk kunnskap hos illustratører og animatører i tillegg til de åpenbare behovene knyttet til utførelse og forståelse av visuell kommunikasjon.

Fagplanen har gjennomgående ikke noe pensumlitteratur, men kun tilleggpensum. Dette stusser vi over, ettersom fagplanen sier at studenten skal bruke tid på lesing og selvstudier, spesielt i fagmodulen med teori i hvert av de fire semestrene. En obligatorisk oversikt vil tydelig vise hva skolen legger vekt på, mens tillegglitteratur skal være et supplement. Vi savner her en liste over obligatorisk og anbefalt lesning.

Tilknytningen til animasjonsfaget, og ambisjonen for virket som animatør, fremstår som urealistisk med tanke på å mestre faget på et profesjonelt nivå i et studium hvor illustrasjonsfaget er prioritert. Animasjonsprosjektene i seg selv kan være viktig i verktøykassen til en illustratør, men som animatør viser ikke fagplanen bredde nok til å sette studentene i stand til å beherske yrkesbeskrivelsene på s. 2. Det finnes andre utdannelser som er mer spesialiserte innen animasjon, og fagplanen inneholder ikke nok undervisning eller øvelse i animasjon til å forespeile studentene en slik karrierevei.

Vi finner at fagplanen har mange gode elementer i seg som en utdanning for illustratører i løpet av disse to studieårene. Det er likevel ikke samsvar mellom det omfattende målet innen de to fagfeltene. Sammenhengen med læringsmålene er heller ikke godt nok ivaretatt, og det trekker inntrykket ned at ikke disse kan uttrykke tydeligere og mer realistisk hva studentene vil sitte igjen med etter endt

studieløp. Mange av fagene i planen er gode, men beskrivelsene av målsetningen med studiet settes for høyt. Mange av læringsmålene er generelle og helt grunnleggende. Programvaren, og hvilket nivå studentene kan forventes å få opplæring på, er mangelfullt beskrevet. Ettersom dette beror på at faglærer har høy kompetanse i nettopp bruk av programvare, burde skolen kunne klargjøre hva de vil gi opplæring i. Behovet kan endre seg over tid i takt med bransjen, men det vil være enkelt å oppdatere i fagplanen. Fagplanen mangler videre et prioritert pensum å lese i den tiden som er satt av til teoretiske selvstudier.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- fastsette programvare
- bestemme seg for en leseliste/pensum for teoristudiet
- generelt sørge for at fagplanen gjenspeiles mer presist i læringsmålene
- redusere listen over yrker innen illustrasjon- og animasjon som studentene skal mestre etter studiet

3.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

3.4.1 Undervisningsformer og arbeidsmetoder (kriterium 8)

«Undervisningsformer og arbeidsmetoder skal være tilpasset opptakskrav og mål.

- Lærernes undervisningsformer og studentenes arbeidsmetoder skal være varierte og bygge på den modenheten studentene har oppnådd som elev eller lærling i videregående opplæring. Alle former og metoder skal beskrives, herunder tilrettelegging for og gjennomføring av e-læring og fjernundervisning.»

Presentasjon

Undervisningen er basert på forelesninger, lærerstøttet arbeid i klasserom, selvstudier og individuelt arbeid, skolens egen e-læring og lesing av anbefalt faglitteratur. I tillegg vil resultatene av studentenes arbeid bedømmes av lærer og gis karakterer på skalaen A–F.

Vurdering

Undervisningen fremstår som en variert kombinasjon av prosjektbaserte oppgaver og en mer langsiktig tegne- og selvutviklingsprosess.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.4.2 Det pedagogiske opplegget (kriterium 9)

«Det pedagogiske opplegget skal sørge for oppfølging av studentene både som gruppe og som individ og skal så langt det er mulig og rimelig, tilrettelegges etter enkeltstudenters særskilte behov.»

Presentasjon

Det meste av prosjektene og undervisningen er basert på individuell innsats. Hver innlevering evalueres av faglærer som gir en skriftlig tilbakemelding med karakter A–F. Man får da et kontinuerlig innblikk i studentenes progresjon og om de klarer å nå målene i studieplanen.

Vurdering

Det pedagogiske opplegget er tradisjonelt og velprøvet for fagkretsen. Undervisningen er tilpasset fagplanen og gir rom for individuell oppfølging av den enkelte student. Imidlertid kommer det ikke klart frem i hvilken grad det legges opp til samarbeid mellom studentene og hvordan de kan ha utbytte av hverandre.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Det bør komme klart frem i hvilken grad det legges opp til samarbeid mellom studentene og hvordan de kan ha utbytte av hverandre.

3.4.3 Praksis (kriterium 10)

«Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon og vurdering

Utdanningstilbudet inneholder ikke praksis, hvilket vi finner tilfredsstillende, slik studiet er lagt opp.

3.4.4 Undervisningspersonalets størrelse (kriterium 11)

«Undervisningspersonalet må være stort nok og stabilt nok til å gjennomføre fastsatt undervisning.»

Presentasjon

Antallet studenter pr. klasse er beregnet til maks. 20. Det fremgår av søknaden at hvert lærested skal ha en heltidsansatt lærer som skal bruke 90 % av tiden på undervisning og veiledning og 10 % på oppgavevurdering. Samtidig skal total årsverksinnsats for undervisningspersonalet tilknyttet utdanningstilbudet være på 714 timer-*illustrasjon med animasjon 1* og 1384 timer- *illustrasjon med animasjon 2*. Det angis at det skal inngås avtale med et bemanningsbyrå for å sikre kontinuitet ved lærers eventuelle sykdom, og at skolen har tilknytning til flere fagpersoner om det viser seg vanskelig for vikarbyrået å stille med kvalifisert arbeidskraft.

Vurdering

En avtale med et bemanningsbyrå er ikke tilfredsstillende dersom den innleide læreren ikke har tilstrekkelig faglig kompetanse. Her må det stilles samme krav til vikar som til faste lærere.

Det er uklart hvor mange lærere som er tilknyttet undervisningsstedene. Listen over faglærere tyder på at det er tenkt flere ansettelser, likevel er det kun én hovedstilling som er nevnt. Vi går ut fra at skolen vil ansette flere faglærere, men skolen kunne med fordel opplyst om hvor mange de ser for seg. Når det gjelder vikarer, tar skolen ansvar for å sørge for kvalifisert arbeidskraft til perioder med behov for vikar.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

For *illustrasjon med animasjon 2* stiller skolen med en bedre ordning for anskaffelse av vikar, ved å beskrive hvordan de vil skaffe kvalifisert undervisningspersonell. I søknaden for *illustrasjon med animasjon 1* er ikke noe av dette tatt med. Her burde det samme komme frem som ordning både for *illustrasjon med animasjon 1* og *illustrasjon med animasjon 2*.

Tilbyder må:

- stille samme krav til vikar som til faste lærere
- gjøre rede for hvor mange og hvilke lærere som ansattes for å undervise

Tilbyder bør finne andre løsninger enn bemanningsbyrå som svar på fravær blant undervisningspersonalet, slik at det ikke vil gå ut over undervisningen og veiledningen til studentene.

3.4.5 Utdanningspersonalets kompetanse(kriterium 12)

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell, eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever

- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon og vurdering

Tilbyder har inndelt fagplanen etter tema og definerer forskjellige lærerstillinger med ulike krav til kompetanse.

Tilbyder følger i hovedsak retningslinjene i kriterium 12. Men en generell kritikk av kravspesifikasjonene for lærerne er at de er vagt formulert, og preget mer av ønsker enn av konkrete kompetansekrav. Det er også uklart hva som menes med «relevant bachelorgrad». Her kunne man presisert for eksempel bachelorgrad i illustrasjon/animasjon og formulert dette som et krav. I spesifikasjonen er kompetansekravene formulert under overskriften «foretrukket bakgrunn». Dette gir rom for at tilbyder skal kunne engasjere lærere som ikke har tilstrekkelig fagkunnskap og som vanskelig vil kunne knytte undervisningen opp mot dagens yrkesfelt. Utdanning i illustrasjon og animasjon må anses som en spesialistutdanning og undervisningen krever lærere med god og helt relevant yrkeserfaring. Det virker som om tilbyder mener at lærere med en generell bakgrunn fra «kommunikasjon, reklame, fotografi, visuell formgivning» har tilstrekkelig realkompetanse for undervisning i konkrete illustrasjonsfag. Det er svært viktig at skolen knytter til seg lærerkrefter som kan gi studentene undervisning og veiledning som er helt relevant og av tilstrekkelig høy kvalitet. Da er det en forutsetning at lærere har god yrkeserfaring og kompetanse som illustratør og/eller animator.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må skjerpe kravet til relevant kompetanse slik at skolen ansetter lærere med illustrasjons- og animasjonsbakgrunn.

3.5 Eksamen og vitnemål

3.5.1 Eksamens- og vurderingsordningene (kriterium 13)

«Eksamens- og vurderingsordningene skal være tilpasset utdanningstilbudet og dets mål.»

Presentasjon

Studiene er lagt opp med en rekke evalueringer av prosjektoppgaver. Dette utgjør sammen med et større studieprosjekt ved slutten av året den samlede vurderingsordningen. Den samlede karakteren vil være satt sammen av studieprosjektene og mappevurderingen. Obligatoriske oppgaver må være bestått før utsteding av vitnemål.

Vurdering

Eksamens- og vurderingsordningene fremstår som tilpasset for studiet. Evaluering av hvert prosjekt sikrer studenten løpende tilbakemelding gjennom skoleåret.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

3.5.2 Sensorenes kvalifikasjoner (kriterium 14)

«Sensorer skal ha kvalifikasjoner som sikrer at vurderingen av studentene skjer på en upartisk og faglig betryggende måte.»

Presentasjon

Kravene til sensorenes kvalifikasjoner er tilsvarende kravene som stilles til undervisningspersonalet for de aktuelle fag og kurs.

Vurdering

Vår vurdering sammenfaller med vurderingen av kravene i punkt 4.4.3, kriterium 12, som gjelder kravene til undervisningspersonale. Det er ellers naturlig at kravene til sensorer følger kravene til lærerne, og skolen stiller samme krav til sensorer som til skolens eget undervisningspersonale. Som selvstendig vurdering, er dette en riktig vurdering av jevnbyrdighet mellom faglærer og sensor.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Se kriterium 12.

3.6 Infrastruktur

3.6.1 Undervisningslokalene (kriterium 15)

«Lokalene inklusive spesialrom, utstyr og infrastruktur skal være tilstrekkelige i antall og størrelse til at undervisningen kan gjennomføres som forutsatt.

- Det gjelder både egne og leide lokaler. Utrustningen må være slik at den bidrar til å yrkesrettet utdanningstilbudet.»

Presentasjon

Tilbyder skriver i oversikten over rom og utstyr at klasserommene «*kan være*» 40–50 m². I søknaden spesifiseres det at rommene skal dimensjoneres med ca. 2 kvm sitteplass pr. student. To personer skal dele pult på cirka 180 cm bredde.

Vurdering

Vi går ut i fra at behovene knyttet til undervisningslokalene vil være de samme, ut i fra prosjektene slik de er spesifisert i fagplanen. For *illustrasjon med animasjon 2* er de to prosjektemnene «Self negotiated project 1» og «Self negotiated project 2» beskrevet som prosjekter med behov for plass og utstyr i tillegg til egen arbeidspult.

Med 90 cm pultbredde til hver student, blir det ganske trange arbeidsforhold med tanke på at studentene har behov for plass til både datamaskin og tegnesaker på arbeidsbordet. I tillegg har studentene behov for variert og plasskrevende tilleggsutstyr/aktiviteter som ofte brukes samtidig, som for eksempel skanner, lysbord og analog tegning/maling.

I følge utstyrlisten skal studentene ha tilgang til skanner, (*helst A3-scanner*) og skriver, men det redegjøres ikke for hva slags utstyr, hvor mange som må dele det og om det er plassert slik at det er lett tilgjengelig mens studentene er i arbeid. Det kommer heller ikke frem hvor man eventuelt skal plassere animasjonskamera og annet nødvendig spesialutstyr som er nevnt i fagplanen.

Tilbyder tar i stedet forbehold for å formulere minimumskrav tilpasset behovene slik de er beskrevet i fagplanen. I fagplanen er det for eksempel behov for: «*Easel/free standing or those incorporated into stools ... good to have a mixture in the room*» I utstyrlisten, punkt D: «*Gjerne pult som har plass til datamaskin og tegnesaker.*» I følge fagplanen er det ikke rom for noe «*gjørne*». Behovet for plass er definitivt, både når det gjelder arbeidspult og rom for andre aktiviteter.

Det kommer ikke frem hvilke lokaler som skal brukes til spesifikke aktiviteter som for eksempel aktttegning/life drawing og animasjonsfilm/rostrum kamera. «*Life Drawing*» er en aktivitet som pågår kontinuerlig gjennom hvert skolesemester og som krever ekstra plass. I vedlegget med oversikt over lokaler og utstyr står det at klasserommene kan ha en størrelse på 40-50 m². Dette fremstår som trangt hvis aktttegningen foregår i klasserommet. I fagplanen beskrives behovet for plass mer i samsvar med vår oppfatning. Plassbehovet for faget Life Drawing beskrives slik: «*The classroom will need to be a suitable size for all the students, with easels and drawing boards together around a space occupied by the drawing model.* »

Flere av punktene i utstyrlisten (D) fremstår som uforpliktende, for eksempel står det: «*Rostrum kamera kan være aktuelt for animasjon.*» Som det kommer frem av studiebeskrivelsen, legger skolen stor vekt på animasjon, og da mener vi det er en selvfølge at animasjonskamera er tilgjengelig for studentene.

Det ser ut til at fagplanen beskriver behov for luftige lokaler med god plass til varierte aktiviteter og utstyr. Om skolene faktisk klarer å tilby lokaler som dekker opp dette behovet, fremstår som mer usikkert.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må:

- evaluere fagplanen og klargjøre hva som kan tilbys
- må fagplanen justere behovene noe i forhold til hva skolen kan tilby. Uansett må fagplan og lokaler samordnes.
- konkretisere oversikt over utstyr og lokaler

3.6.2 IKT-tjenester (kriterium 16)

«Tilbyders IKT-tjenester må ha tilstrekkelig kvalitet og omfang til at opplæringen kan gjennomføres som forutsatt.»

Presentasjon

Alle studiestedene har bredbåndslinjer med 100 Mbit/s kapasitet, med unntak av Fredrikstad som har 50 Mbit/s.

Hver student skal disponere egen Mac med nødvendig programvare. Dette utstyret skal spesifiseres og vurderes fortløpende av fagansvarlig. Det nevnes at datamaskinene skal ha Mac OS X, Microsoft Office og profesjonelle bildebehandlingsprogram installert.

Vurdering

Vi antar at kapasiteten for bredbånd er tilstrekkelig ved studiestedene.

Vi anser det som positivt at tilbyder velger datamaskiner fra Apple, siden denne leverandøren har en dominerende plass i grafisk bransje. Det er uklart hvorvidt tilbyder satser på bærbare maskiner. – Med tanke på blant annet skjermstørrelse, ergonomi og lysforhold fremstår dette i så fall ikke som en optimal løsning.

Videre er listen over programvare ufullstendig, men det henvises til at fagansvarlig skal spesifisere behovet. I fagplanen finner vi at det for illustrasjonsfagene nevnes Adobe Illustrator og Photoshop. Dette fremstår som riktige valg, men det skapes usikkerhet om dette vil bli endret fordi tilbyder legger til «eller tilsvarende» i spesifikasjonen.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør tilrettelegge for stasjonære Mac-er.

3.6.3 Tilgang på aktuell informasjon (kriterium 17)

«Studentene og lærerne må ha god nok tilgang på tjenester som sikrer aktuell informasjon.»

Presentasjon

Tilbyder søker å plassere skolestedene i sentrum av byer for blant annet å kunne gi studentene tilgang til offentlige biblioteker. De har også avtaler om mottak av prøveeksemplarer fra Pearson Education og andre forlag. En del av disse bøkene gjøres tilgjengelig for studentene. Lærerne har også anledning til å kjøpe inn bøker og andre etterspurte ressurser. Internett er tilgjengelig i hele skoletiden og skolen har også en egen skoleportal med webbaserte forelesninger.

Vurdering

Generelt ser det ut til å være en del tilgjengelige ressurser, der adgang til Internett har en fremtredende plass. Det er uklart hvorvidt studiestedenes biblioteker har et godt, fagspesifikt tilbud til studentene, og om fagplanens anbefalte litteratur er lett tilgjengelig. Det kommer ikke frem av søknaden hvorvidt studiestedenes egne biblioteker har et tilfredsstillende utvalg av faglitteratur av den typen som mest sannsynlig ikke finnes i de offentlige bibliotekene. For å kunne vurdere om tilgangen på aktuell informasjon er tilstrekkelig, må pensumliste utarbeides og fremlegges for komiteen (se kriterium 7).

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må fremlegge pensumliste før sakkyndige kan vurdere dette kriteriet.

3.6.4 Faglig samarbeid (kriterium 18)

«Tilbyder skal ha lokalt eller regionalt samarbeid med yrkesfeltet, eller være med i faglige nettverk som knytter utdanningstilbudet opp mot samfunns- og næringsliv.»

Presentasjon

Andre utdanningstilbud ved de forskjellige skolestedene, med unntak av Trondheim, har samarbeidet med eksterne fagfolk og firmaer, som har resultert i for eksempel gjesteforelesninger, utplasseringer og jobbtilbud. Tilbyder antar at studiestedet i Trondheim vil etablere tilsvarende nettverk.

Vurdering

Det er positivt at skolestedene ønsker å samarbeide med lokale fagmiljøer, men i søknaden vises det ikke til annet enn at avtaler er under etablering. Det kan, særlig på steder med forholdsvis små fagmiljøer, være en utfordring å gjøre forpliktende avtaler med eksterne ressurser. Det ville også være ønskelig om det var definert tydeligere mål for hver samarbeidsavtale.

Konklusjon

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må vise til konkrete samarbeidsplaner

3.7 Konklusjon fra de sakkyndige

Tilbyder må:

- oppdatere hjemmesiden
- sørge for at læringsmålene er mer konkret beskrevet, tydeligere knyttet til fagmodulene og mer sammenfattet
- legge til rette for opptaksprøve eller annen egnet undersøkelse av søkerens forkunnskaper, talent og personlige forutsetninger for dette studiet
- fastsette programvare
- bestemme seg for en leseliste/pensum for teoristudiet
- sørge for at fagplanen gjenspeiles mer presist i læringsmålene
- redusere listen over yrker som studentene skal mestre etter studiet
- stille samme krav til vikar som til faste lærere
- gjøre rede for hvor mange og hvilke lærere som ansattes for å undervise
- skjerpe kravet til relevant kompetanse slik at skolen ansetter lærere med illustrasjons- og animasjonsbakgrunn
- evaluere fagplanen og klargjøre hva som kan tilbys av rom og utstyr
- sikre at fagplan og lokaler og utstyr samordnes
- konkretisere oversikt over utstyr og lokaler
- fremlegge pensumliste og klargjøre litteraturens tilgjengelighet i skolens biblioteker
- vise til konkrete samarbeidsplaner med lokale fagmiljøer

Tilbyder bør:

- sikre at det går frem at styrereglement er revidert og vedtatt av styret den 16.04.2012
- vise til hvor aktuelle søkere kan finne informasjon om hvilke faglig krav som må oppfylles ved søknad om opptak på bakgrunn av realkompetansevurdering
- tydeliggjøre at realkompetanse skal vurderes opp mot det formelle opptakskravet
- sikre at det går frem endringene i reglementet er revidert og vedtatt av styret den 16.04.2012
- redusere antall studieplasser
- klargjøre i hvilken grad det legges opp til samarbeid mellom studentene og hvordan de kan ha utbytte av hverandre
- finne andre løsninger enn bemanningsbyrå som svar på fravær blant undervisningspersonalet, slik at det ikke vil gå utover undervisningen og veiledningen til studentene
- tilrettelegge for stasjonære Mac-er

Tilbudet anbefales ikke godkjent.

4 Tilvarsrunde

NOKUT mottok 25.08.2012 tilbakemelding fra søkeren, på de sakkyndiges vurdering.

4.1 Læringsmål (kriterium 2)

Tilbyder må sørge for at læringsmålene er mer konkret beskrevet, tydeligere knyttet til fagmodulene og mer sammenfattet.

Søkers tilbakemelding

The learning objectives have been thoroughly reviewed in line with the experts requests and comments...and adjusted and modified to meet these demands.

Sakkyndige tilleggsvurdering

I forrige runde ble det påpekt hvor viktig det var at læringsmålene ble konkret beskrevet, tydeligere knyttet til fagmodulene og mer sammenfattede. Læringsmålenes skal gjenspeile utdannelsens hensikt på et overordnet nivå, tillegg til de modulbaserte målene i fagplanen. Vi har ikke mottatt ny dokumentasjon fra skolen på læringsmålene, selv om det står at tilbyder har endret disse.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.2 Opptakskrav (kriterium 4)

Tilbyder må legge til rette for opptaksprøve eller annen egnet undersøkelse av søkerens forkunnskaper, talent og personlige forutsetninger for dette studiet.

Søkers tilbakemelding

Vi har lagt inn ekstra opptakskrav i introduksjonen til fagplanen. I tillegg til de generelle opptakskravene angitt på hjemmesidene/vårt reglement. Når studiet forhåpentligvis kan tilbys, vil vi oppdatere vårt opptaksreglement, slik at man også herfra kan finne dette ekstra opptakskravet, i tillegg til i selve beskrivelsen av studietilbudet. På det nåværende tidspunkt er det for tidlig å legge ut informasjon om dette studiet på nettsidene våre. Vår innsøkningsrutine åpner allerede opp for at man kan laste opp egne arbeider/filer.

Sakkyndige tilleggsvurdering

Skolen må legge til rette for opptaksprøve eller annen egnet undersøkelse av søkerens forkunnskaper, talent og personlige forutsetninger. Skolen har oppgradert kravet til søkeren, og ber om at søkeren fremviser portfolio med 10-20 illustrasjonsarbeider. Skolen skriver: «*We are looking for strong drawing skills and an enthusiasm for making pictures. Demonstrating an interest in and understanding of the concept of illustration will be beneficial as well.*» En skjønnsmessig vurdering av ferdigheter og egnethet fremstår som tilstrekkelig.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.3 Utdanningstilbudets innhold (kriterium 7)

Tilbyder må:

- fastsette programvare
- bestemme seg for en leseliste/pensum for teoristudiet
- sørge for at fagplanen gjenspeiles mer presist i læringsmålene
- redusere listen over yrker som studentene skal kunne mestre etter studiet

Søkers tilbakemelding

These have now been clearly provided.

In the introduction and throughout the curriculum.

The process employed in point 5.1.2 has resulted in this necessary change being made as well .

The list has been reduced.

Sakkyndige tilleggs vurdering

Vi påpekte tidligere at skolen må fastsette programvare entydig, og unngå forbehold i formuleringer som «Photoshop or equivalent». Dette for å utelukke uklarhet om hvilke programmer det undervises i, og å sikre at det undervises i aktuelle verktøy i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet. Dette er også avgjørende for å ansette personale med tilstrekkelig digital kompetanse, jfr. må-punkt i kriterium 12. Programmene i fagplanen er fremdeles ikke tilstrekkelig spesifisert. Fagplanen beskriver programmene på samme måte som tidligere: «Flash or equivalent».

Nå er det laget et pensum for teoridelen, slik det ble påpekt av oss tidligere. Pensumlisten inneholder opp mot 30 titler. Titlene er på engelsk, også blant den anbefalte litteraturen. De bortimot 30 titlene kommer i tillegg til anbefalt litteratur. Dette er en såpass lang leseliste at skolen må prioritere strammere. Det må lages en pensumliste for hvert skoleår slik at 1 og 2 års skolegang skiller seg fra hverandre.

Med tanke på konsentrasjonen om barnebokillustrasjon i fagplanen, finnes det også flere gode norske/skandinaviske bøker om emnet. Vi ser gjerne at skolen bestreber seg på også å finne gode norske alternativer når disse foreligger. For eksempel er den første pensumboka på listen en bok som er oversatt til norsk, og som på norsk er lettere tilgjengelig for norske studenter. (Betty Edwards: The New Drawing on the Right Side of the Brain/Hvordan du lærer å tegne ved å bruke høyre hjernehalvdel) Begrunnelsen for det er tilgjengelighet. Dette kriteriet henger sammen med kriterium 17.

Vi har ikke ny dokumentasjon fra skolen på de reviderte læringsmålene, selv om det står at læringsmålene er endret. Vi kan derfor ikke vurdere om fagplanen gjenspeiles mer presist i læringsmålene.

Yrkesbeskrivelsen er nå redusert til (frilans) illustratør og barnebokillustratør.

Utdanningens andre semester gir anledning til fordypning i produksjon av barnebokillustrasjon. Med tanke fagskolelovens krav til å gi kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak, er veien til et yrke som barnebokillustratør lite sannsynlig å kunne leve av etter et år med illustrasjonsstudier. Det er mange som ønsker å illustrere barnebøker. Utdannelse som barnebokillustratør må innarbeides mye mer gjennomgående og helhetlig i fagplanen om tilbudet skal fremstå som spesialisert og målrettet nok. Et års utdanning er med stor sannsynlighet for kort tid til å tilegne seg tilstrekkelig med kompetanse til å hevde seg i konkurranse med andre utøvere som kommer fra høyskoler og andre etablerte læresteder i inn- og utland, og som ønsker det samme. Illustratør er ikke en beskyttet yrkestittel. En illustratør må regne med å jobbe med ulike typer av oppdrag for å kunne leve av yrket etter endt skolegang. Utdanningen gir ikke dekning for en yrkestittel som barnebokillustratør, selv om det er oppdrag en illustratør kan tenkes å jobbe med.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.4 Undervisningspersonalets størrelse (kriterium 11)

Tilbyder må:

- gjøre rede for hvor mange og hvilke lærere som ansettes for å undervise.
- stille samme krav til vikar som til faste lærere

Søkers tilbakemelding

Vi finner det vanskelig anslå hvor mange lærere man trenger, da dette er sterkt hypotetisk, og avhengig av lærernes kompetansesammensetning. Vi har lagt inn følgende tekst i læreroversikten. Dersom én person ikke innehar kompetansen som kreves for å undervise studiet, vil stillingen naturligvis fordeles mellom flere lærere. Hvor mange det fordeles på, avhenger av sammensetningen av lærernes kompetanse.

Sakkyndige tilleggs vurdering

Listen over faglærere antyder at det er tenkt flere ansettelsler, likevel er det kun én hovedstilling som er nevnt. Om sammensetningen varierer er det helt ok, men det må likevel opplyses om hvor mange stillinger som er planlagt.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.5 Undervisningspersonalet (kriterium 12)

Tilbyder må skjerpe kravet til relevant kompetanse slik at skolen ansetter lærere med illustrasjons- og animasjonsbakgrunn

Søkers tilbakemelding

The changes have been made, requesting BA in Illustration/Animaiton.

Sakkyndige tilleggsvurdering

Kravet til undervisningspersonalet er nå skjerpet, og spesifiserer ansettelse av lærere med formell illustrasjons- og/eller animasjonsbakgrunn i tilknytning til modulen det undervises i.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.6 Undervisningslokalene (kriterium 15)

Tilbyder må:

- evaluere fagplanen og klargjøre hva som kan tilbys av rom og utstyr
- sikre at fagplan og lokaler og utstyr samordnes
- konkretisere oversikt over utstyr og lokale

Søkers tilbakemelding

Vi har oppdatert dokumentene som beskriver lokalene våre, og lagt inn krav til pultstørrelse, beskrevet at vi har spesialrom og sagt noe om hvor utstyret står/skal/kan benyttes.

Sakkyndige tilleggsvurdering

Fagplanen og lokalene fremstår som konkret og egnet i forhold til variasjonen i undervisningen. Det er fremdeles trang plass hvis det går så mange som 20 studenter i klassen. Tilgangen til andre tegnelokaler på skolene tar noe av for behovet i klasserommet. Utstyrlisten er oppgradert, og fremstår som attraktiv med tanke på tilgang til spesialutstyr.

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte

4.7 Tilgang på aktuell informasjon (kriterium 17)

Tilbyder må fremlegge pensumliste og klargjøre litteraturens tilgjengelighet i skolens biblioteker.

Søkers tilbakemelding

List now provided.

Sakkyndige tilleggsvurdering

Leseliste/pensum er nå med, men det besvares ikke hvorvidt disse bøkene er valgt ut fra både faglig relevans og tilgjengelighet. Om tilgjengelighet står det i fagplanen: «Reading List (some to be purchased by students, others provided by the school)» Dette gir ikke noe svar på skolens vurdering av tilgjengelighet. Skolen må gjennomgå leselisten i pensum med tanke på tilgjengelighet.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.8 Faglig samarbeid (kriterium 18)

Tilbyder må vise til konkrete samarbeidsplaner

Søkers tilbakemelding

Agreements updated.

Sakkyndige tilleggs vurdering

Ingen konkrete avtaler gjort. Skolen trenger mer tid på seg for å komme i havn med konkrete avtaler.

Nei, kriteriet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

4.9 Endelig konklusjon fra sakkyndig komité

Tilbyders svar på rapporten viser villighet til å forbedre tilbudet, men dokumentasjonen er mangelfull på viktige punkter – *læringsmål* og *utdanningstilbudets innhold*, noe skolen burde være nøyere på å redegjøre for.

Tilbudet fremstår ikke som gjennomarbeidet/helhetlig nok, selv om de nye endringene er i tråd med må-punktene i rapporten.

Dreiningen mot barnebok må innarbeides helhetlig og gjennomgående i fagplanen og i læringsmålene om tilbudet skal fremstå som spesialisert.

Fagskoleloven stiller krav til at studenten etter endt skolegang skal gå ut i arbeidslivet og leve av yrket som illustratør. Et års utdanning i illustratøryrket er for kort tid til å tilegne seg tilstrekkelig med kompetanse til å hevde seg i bransjen, og i konkurranse med andre utøvere som kommer fra høyskoler og andre etablerte læresteder i inn- og utland. Søkere blir forledet til å tro at utdannelsen fører frem til et yrke å leve av.

Tilbudene anbefales ikke godkjent.

5 Vedtak

NOKUT anser ikke de faglige kravene for godkjenning av utdanningstilbudene *illustrasjon med animasjon 1 og 2*, stedsbasert undervisningstilbud på heltid over henholdsvis ett og to år ved Noroff Fagskole AS som oppfylt. Vedtaket er fattet med hjemmel i:

- Lov om fagskoleutdanning 20.06.2003 nr. 56
- Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning av 26.01.2009

Vedtaket gjelder utdanningstilbudene slik de fremgår i søknadene av 15.februar 2012 og søkers kommentarer til sakkyndig vurdering av 25. august 2012.

6 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av:

- Søknad fra Noroff Fagskole AS om godkjenning av fagskoleutdanningene *illustrasjon med animasjon 1 og 2* datert den 15.februar 2012. Utdanningstilbudene er stedsbaserte tilbud på heltid over henholdsvis ett og to år. NOKUTs saksnummer: 12/174-1, 12/168-1.
- Tilbakemelding på sakkyndig vurdering datert 21.august 2012. NOKUTs saksnummer: 12/207-7, 12/180-11.
- Tilleggsvurdering fra sakkyndig komité, oktober 2012

Vedlegg 1:

Sakkyndig komité

Illustratør og designer, Svein Christian Størksen, Magikon forlag

Størksen har hovedfag i illustrasjon og grafisk design fra SHKS, samt utdanning fra Ecole Supérieure d'Arts Graphiques i Paris. Han har mange illustrasjonsoppdrag bak seg og mottatt flere stipender fra Grafill og Norsk Illustrasjonsfond. I tillegg har han undervist og vært sensor ved både KHiB og KHiO. Størksen har mottatt flere utmerkelse, er tilknyttet studiofelleskapet Patron og har siden 2007 drevet Magikon forlag.

Frilansillustratør, Nina Nordal Rønne

Rønne har animasjonsfilmstudiet fra Høyskolen i Volda. Hun har mange illustrasjonsoppdrag bak seg og mottatt stipend fra Grafill. Hun har holdt seminar på medievitenskap ved UiO, sittet i prosjektgruppe og vurdert animasjonsutdanningen til Norges Kreative fagskole og har ved flere anledninger animasjonskurs i Flash ved Høyskolen i Volda. I dag er Rønne prosjektleder for Grafill illustrasjons kommende illustrasjonskatalog.

De sakkyndige har erklært at de ikke har tilknytninger til utdanningstilbudet eller tilbyder, som gjør dem inhabile til oppdraget.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.

Vedlegg 2:

Mandat for sakkyndige til faglig vurdering av søknad om godkjenning av utdanningstilbud

1. Det skal foretas en faglig vurdering av søknad om fagskolegodkjenning for utdanningstilbudene *illustrasjon med animasjon 1 og 2* ved Noroff Fagskole AS.
2. Den faglige vurderingen skal foretas i henhold til kapittel 7 Standarder og kriterier for godkjenning av utdanningstilbud i Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning.
3. Kriteriene, 1 – 18, er likeverdige og må vurderes som tilfredsstillende i forhold til et minimum av hva som forventes av kvalitet i fagskoleutdanning.
4. Den sakkyndige vurderingen baseres på tilbyders søknad og annet relevant skriftlig materiale som anses som nødvendig for faglig vurdering.
5. De sakkyndige skal ikke vurdere faglig kriterium 5.
6. Vurderingene må gis en tydelig begrunnelse og en entydig konklusjon og nedfelles skriftlig.
7. Den faglige vurderingen skrives inn i en rapport sammen med NOKUTs egen vurdering av styringsordning, reglement og kvalitetssikringssystemet. Det skrives en rapport for hvert utdanningstilbud. Rapporten danner grunnlag for NOKUTs vedtak.
8. Sakkyndig kan bli pålagt å utføre en tilleggsvurdering av søkers kommentar til den faglige vurderingen. Både søkers kommentar og eventuell sakkyndig tilleggsvurdering inngår i NOKUTs beslutningsgrunnlag.
9. Sakkyndig arbeider på oppdrag fra NOKUT og skal dermed ikke diskutere vurderingen i media eller med søker før vedtak er fattet.

NOKUTs godkjenning av fagskoleutdanning er hjemlet i:

- Lov om fagskoleutdanning av 20.06.2003 nr. 56
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning datert 26.01.2009.